

Fullständig projektbeskrivning 2005-12-15

Källsamarbetet - Samarbete kring reduktion av källor till utsläpp av miljö- och hälsofarliga ämnen

Kildesamarbejdet - Samarbejde om reduktion af kilder til udledning af miljø- og sundhedsskadelige stoffer

Bakgrund

På både den danske og svenske side af Øresund har myndighederne igennem de seneste 10 år målt for miljø- og sundhedsskadelige stoffer i tilløb, afløb og slam fra de offentlige renseanlæg og i vandmiljøet i Øresund. Den hidtidige indsats har i stort omfang handlet om at måle belastningerne på renseanlæggene og miljøtilstanden i Øresund. Dvs. at arbejdet med miljø- og sundhedsskadelige stoffer i Øresundsregionen primært har handlet om at kortlægge udledninger til og miljøtilstand i Øresund.

Fokus for dette projekt er *kilderne* i oplandet til renseanlæggene. Forebyggelse og begrænsninger ved kilderne er nødvendige, hvis miljø- og sundhedsrisikoen fra stofferne skal reduceres. Projektets formål er at samarbejde på tværs af Øresund om at opbygge og udveksle viden og erfaringer om miljøforvaltning af kilder til udledning af de miljø- og sundhedsskadelige stoffer. Via videnuveksling mellem regionens offentlige institutioner kan der opnås en mere effektiv og ressourcebesparende indsats overfor udledningerne af disse stoffer.

Hovedparten af kilderne (industrier, sygehuse, affaldsdeponier m.m.) med udledninger af miljø- og sundhedsskadelige stoffer ligger i oplande til offentlige renseanlæg. Offentlige renseanlæg er bygget til at fjerne organisk stof og næringsstoffer, men ikke de miljø- og sundhedsskadelige stoffer, som i varierende omfang vil løbe igennem renseanlæggene til vandområder, ophobes i slammet eller vil eksponere kloakarbejdere og medarbejdere på renseanlæg via luft.

De miljø- og sundhedsskadelige stoffer, som er i projektets fokus, er tungmetaller, miljøfremmede organiske stoffer (persistente og giftige stoffer samt kræftfremkaldende/ hormonforstyrrende stoffer) samt udvalgte persistente lægemidler (herunder antibiotika). Projektets specifikke stoffer vil være de stoffer, som konkret forekommer i spildevandet i de aktuelle oplande i Øresundsregionen, dvs. de problemstoffer, som er fundet, eller der er mistanke om, forekommer i spildevandet.

EU's Vandrammedirektiv (VRD) udpeger en række prioriterede stoffer, som udgør en væsentlig risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet. VRD foreskriver, at visse prioriterede farlige stoffer skal være udfaset indenfor 20 år (dvs. inden 2020). VRD identificerer en liste med 32 prioriterede miljøfarlige stoffer. 12 af disse prioriterede stoffer kan generelt relateres til industrielle punktkilder (phthalater, VOC'er, tungmetaller og tensider). Resten stammer typisk fra diffuse kilder og brug af pesticider. Da både danske og svenske miljømyndigheder vil skulle dokumentere handling overfor VRD's prioriterede stoffer, vil disse stoffer få en særlig fokus i projektet.

Projektets deltagere ønsker alle at samarbejde om at styrke den forebyggende og kildeorienterede indsats overfor miljø- og sundhedsskadelige stoffer, således at renseanlæggenes udløbs- og slamkvalitet kan overholde de nuværende og kommende miljøkrav. Samtidig ønsker projektets deltagere at forbedre arbejdsmiljøet for kloakarbejdere og medarbejdere på renseanlæg.

De danske og svenske kommuner har forskellige erfaringer/viden om kilder til miljø- og sundhedsskadelige stoffer, metoder til at identificere og begrænse stofferne samt myndighedsmæssige virkemidler. Ved at koble disse erfaringer og gennemføre fælles udviklingsprojekter opnås der en additonal effekt med styrkelse af metoder og myndighedstilgang, som kun vanskeligt vil kunne opnås ved udelukkende at samarbejde nationalt.

Syfte och målsättning

Projektets formål er, at:

- Etablere et institutionaliseret samarbejde omkring opbygning og udveksling af viden om identifikation, reduktion og regulering af kilder til udledning af miljø- og sundhedsskadelige stoffer i oplande til renseanlæg i Øresundsregionen

Herunder er det formålet, at:

- Opbygge og udveksle viden om fælles fremgangsmåder/værktøjer, som de offentlige institutioner i Øresundsregionen kan anvende til at kortlægge, reducere og regulere udledninger af miljø- og sundhedsskadelige stoffer
- Opbygge et dansk/svensk virtuelt videntcenter for miljøforvaltning af kilder til udledning af miljø- og sundhedsskadelige stoffer. Videntcentret vil føre til en markant styrkelse af de offentlige institutioners muligheder for fælles udnyttelse af faciliteter og viden på området
- Styrke indsatsen i Øresundsregionen overfor de i EU Vandrammedirektivet udpegede prioriterede stoffer. Både danske og svenske myndigheder skal opstille handlingsplaner for at reducere udledningerne i regionen

Projektets målsætning er:

- At skabe fælles institutionelle samarbejdsrelationer omkring håndtering af spildevandskilder i Øresundsregionen
- At understøtte og fremme en bæredygtig udvikling i regionen ved at forebygge og reducere udledninger af miljø- og sundhedsskadelige stoffer til kloak og offentlige renseanlæg med det formål at forbedre vandkvaliteten i Øresund, slamkvaliteten hos regionens renseanlæg samt arbejdsmiljøet for kloak- og renseanlægsarbejdere

Projektet vil fokusere på de væsentligste spildevandskilder i Øresundsregionen, som er industrier, sygehuse, affaldsdeponier m.m. Der ligger et væsentligt grænseregionalt miljømæssigt og økonomisk potentiale i at samarbejde om miljøforvaltning af disse kilder. Samme typer af fremgangsmåder med identifikation af kritiske spildstrømme, overblik over kilder, bud på reduktionsmuligheder og myndighedsforvaltning vil kunne udvikles via samarbejdet.

Projektets innehåll

Projektet har følgende medfinansierende organisationer på dansk side:

- Hvidovre Kommune, Miljøafdelingen (Lead)
- Gladsaxe Kommune, Miljøafdelingen
- Lynettefællesskabet I/S (Fælleskommunalt interessentselskab med følgende interessenter: Frederiksberg, Gentofte, Gladsaxe, Herlev, Hvidovre, København, Lyngby-Taarbæk og Rødovre kommuner)
- Miljøstyrelsen (medfinansierer, men deltager ikke aktivt)

De danske projektdeltagere er alle medlemmer af Lynettefællesskabets Miljøgruppe¹, som har erfaringer med forebyggende miljøregulering i oplandene. Lynettefællesskabets Miljøgruppe er et tværkommunalt samarbejde for miljøcheferne i kommunerne, som afleder spildevand til Lynettefælles-

¹ Lynettefællesskabets Miljøgruppe består af miljøforvaltningsrepræsentanter fra: Hvidovre, Rødovre, Herlev, Gladsaxe, Gentofte, Frederiksberg og Københavns kommuner samt Københavns Energi og Lynettefællesskabet I/S.

skabets renselanlæg. Via denne gruppe kan projektdeltagerne sikre en hurtig vidensspredning af projektets resultater til alle otte kommuner i Hovedstaden. Projektet kan udbrede samarbejdet om miljøforvaltning af kilder til de øvrige kommuner på begge sider af Øresund.

Från svensk sida deltar följande organisationer som medfinansierare:

- Malmö Stad, VA-verket
- Helsingborgs Stad, Miljökontoret
- Länsstyrelsen i Skåne län, Miljöavdelningen
- SYSAV – Sydskaanes Avfallsaktiebolag och SYSAV Utveckling (Ägare: Burlöv, Kävlinge, Lomma, Lun, Malmö, Staffanstorps, Svedala, Trelleborg, Vellinge, Ystad, Skurup, Sjöbo, Simrishamn och Tomelilla)

Projektets svenska deltagare har en relation till Länsstyrelsen i Skåne län, eftersom Malmö Stad, SYSAV och Helsingborgs Stad alla är belägna och verksamma i Skåne län. Med hjälp av projektet kan man uppnå ett tätare samarbete kring kommunernas uppföljning vad gäller de ämnen som Länsstyrelsen övervakar i miljön. Utsläpp av lakvatten/perkolat från avfallsdeponierna i Malmö och Helsingborg utgör betydelsefulla spillvattenkällor i Öresundsregionen. SYSAV:s deltagande i projektet säkrar ett samarbete kring utveckling av effektiva metoder för identifikation och begränsning av miljöfarliga ämnen från denna verksamhet i Öresundsregionen.

DHI – Institut for Vand og Miljø samt Lunds Universitet er tilknyttet projektet som konsulenter. Begge institutioner yder specialrådgivning indenfor området kilder til udledning af miljø- og sundhedsskadelige stoffer, spildevand, rensning og miljøforvaltning.

Projektet foreslås organiseret således:

Styregruppe: Styregruppen består af repræsentanter for de medfinansierende organisationer samt DHI, der er tilknyttet som konsulent. Hvidovre Kommune er som hovedansøger formand for styregruppen. Styregruppen mødes tre gange i løbet af projektperioden, eller så ofte der er behov for det. Styregruppemøderne vil blive afholdt i forlængelse af de planlagte seminarer (jf. Aktivitet 4). Styregruppens formål er at tilse, at projektet opnår de planlagte resultater og at følge projektets økonomi. Tidsforbrug til styregruppemøder er ikke medregnet i budgettet.

Arbejdsgrupper: Der nedsættes i alt tre arbejdsgrupper, som består af fagrepræsentanter for de medfinansierende organisationer samt DHI og Lunds Universitet. Se nærmere beskrivelse under Aktivitet 4.

Tidsperiode	Aktivitet	Förväntat resultat	Måttenhet
24 måneder	<p>Aktivitet 1: Projektledelse Hvidovre Kommune er ansvarlig for projektledelsen. DHI assisterer Hvidovre Kommune med dette arbejde. Projektledelsen omfatter følgende aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økonomistyring og -administration samt revision • Opbygning af timeregistreringssystem • Korrespondance med og rapportering til Interreg-sekretariatet • Sekretariatsfunktion for projektets aktiviteter generelt • Afholdelse af styregruppemøder samt referater fra disse møder 	Gennemførelse af en projektledelse, der sikrer, at projektet gennemføres som planlagt	3 Styregruppemøder 4 Rekvisitioner 3 Statusrapporter 1 Slutrapport 1 Økonomisk slutre-dovisning

Tidsperiode	Aktivitet	Förväntat resultat	Måttenhet
6 måneder	<p>Aktivitet 2: Status for kildeorienterede aktiviteter på hver side af Øresund</p> <p>Denne aktivitet skal danne en basis, så danskere og svenskere forstår hinandens udgangspunkter, og samtidig etableres en oversigt over, hvad der er udarbejdet på de forskellige parametre og brancher (dvs. målinger, kampagner samt eksemplariske renseløsninger og renere teknologi). Dvs. at dette vil bestå i følgende aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af oversigt over lovgivning/praksis for regulering af kilder på dansk/svensk side <p>Indsamling af materiale for parametre og brancher/institutioner fra danske og svenske Øresundskommuner (+ län) og renseanlæg. Giver oversigt over status for arbejdet med identifikation og begrænsning af kilder (anvendes som basis for projektets kildeværktøj, se Aktivitet 7)</p>	Fælles forståelse for lovgivning og administrativ praksis samt status for kildeorienterede aktiviteter på hver side af Øresund	Rapport med status for kildeorienterede aktiviteter og administrativ praksis i Øresundsregionen
6 måneder	<p>Aktivitet 3: Etablering af netværk for medarbejdere i miljøforvaltninger</p> <p>Dette vil bestå i indsamling af tilgængelige lister over spildevandsmedarbejdere i kommunerne (Øresundsvattensamarbetet, Svensk Vatten m.m.). Der vil blive sendt mails rundt som inviterer til at bruge hjemmesiden/ videncentret og deltagelse i projektseminarer. Samtidigt udvikles metode som sikrer jævnlig opdatering af netværkets medlemmer.</p> <p>Herefter vil der løbende blive trukket på viden fra netværket i projektføreløbet. Koordination vil ske via hjemmesiden for videncentret (Aktivitet 6)</p>	Netværk til videndeling mellem miljømedarbejdere i Øresundsregionen. Netværket vil blive offentliggjort på videncentrets hjemmeside	Antal deltagere i netværket

Tidsperiode	Aktivitet	Förväntat resultat	Måttenhet
22 måneder	<p>Aktivitet 4: Samarbejde med videndeling og erfaringsudveksling mellem projektets partnere</p> <p>Denne aktivitet vil bestå i en række seminarer og arbejdsgruppemøder. Seminarer er for alle partnere, og netværkets medlemmer vil eventuelt også blive inviteret. Arbejdsgruppemøderne bliver mere emnespecifikke, og partnerne vil deltage i de grupper, som har deres interesse.</p> <p><i>Seminarer:</i></p> <p>I alt tre seminarer afholdes i projektperioden: Et kick-off (DK), et midtvejs (S) og et afsluttende seminar (DK eller S).</p> <p><i>Arbejdsgrupper:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opsporingsmetoder og -strategier. Erfaringsudveksling/problemløsning omkring opsporingsfremgangsmåder, valg af stofparametre, målemetoder og GIS-database for måledata • Forvaltning/regulering af kilder. Erfaringsudveksling/problemløsning omkring forvaltningernes fremgangsmåder og virkemidler til at regulere kilder i oplandene. Kommunale handleplaner indenfor vattenramdirektivet • Begrænsningsmetoder – for renseanlæg og rene re teknologi. Erfaringsudveksling/problemløsning omkring karakterisering af spildevandsstrømme og fjernelse/begrænsning af miljø- og sundhedsskadelige stoffer fra spildevandet ved kilderne – herunder biologiske rensemetoder <p>Der afholdes 5-6 arbejdsgruppemøder i projektperioden.</p> <p>Arbejdet i arbejdsgrupperne vil i projektforløbet blive organiseret således, at deltagerne først samarbejder om opstilling af de fremgangsmåder/metoder, som kan anvendes i de enkelte lokalområder. Herefter vil partnerne afprøve og gennemføre fremgangsmåderne i praksis i deres lokalområder. Fremgangsmåderne vil blive diskuteret løbende undervejs i arbejdsgrupperne og afslutningsvis blive evalueret</p>	<p>Afholdelse af seminarer, som giver fælles forståelse for, hvilke problemstoffer der bør prioriteres i Øresundsregionen, og hvilke aktioner der bør iværksættes</p> <p>Afholdelse af arbejdsgruppemøder, som resulterer i et arbejdsforløb med følgende indhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde om udvikling af fremgangsmåder/metoder • Afprøvning af fremgangsmåder/metoder i partnernes lokalområder (Aktivitet 5) • Diskussion af fremgangsmåder/metoder undervejs i afprøvningsforløbet • Evaluering af de anvendte fremgangsmåder/metoder 	<p>Tre seminarer for alle projektets partnere</p> <p>5-6 arbejdsgruppemøder i hver af de tre arbejdsgrupper</p>

Tidsperiode	Aktivitet	Förväntat resultat	Måttenhet
22 måneder	<p>Aktivitet 5: Praktisk afprøvning af fremgangsmåder til identifikation, begrænsning og regulering af kilder til udledning af miljø- og sundhedsskadelige stoffer</p> <p>Projektets partnere afprøver i projektforløbet hver især de praktiske tilgange til identifikation, begrænsning og regulering af miljø- og sundhedsskadelige stoffer, som man har samarbejdet om at udvikle i arbejdsgrupperne. Sideløbende med det praktiske arbejde afholdes arbejdsgruppemøder og seminarer, som sikrer løbende erfaringsudveksling og videnopbygning på tværs af partnerne (se Aktivitet 4).</p> <p>De praktiske afprøvnings hos partnerne bliver gennemført indenfor følgende områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opsporingsmetoder og -strategier (tør og våd kildesporing) • Forvaltning/regulering af kilder • Renseteknologier og renere teknologi 	<p>De praktiske afprøvnings resulterer i opbygning af konkrete erfaringer med identifikation, begrænsning og regulering af kilderne.</p> <p>Følgende lokaliteter er på nuværende tidspunkt udvalgt til de praktiske afprøvnings (lokaliteterne udvælges under projektforløbet):</p> <p><i>Hvidovre:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Avedøre Holme (Industri-kvarter) • Hvidovre Hospital <p><i>Malmö:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fosie (Industrikvarter) • SYSAV (Affaldsdeponi) <p><i>Gladsaxe:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gladsaxe Erhvervs-kvarter samt boligkvarter <p><i>Lynettefællesskabets renseanlæg:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Renseanlæg Lynetten og pilotanlæg <p><i>Helsingborg:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplandet til Øresundsverket 	<p>Praktisk afprøvning hos hver partner af én eller flere af de fremgangsmåder/metoder, som fastlægges i arbejdsgrupperne omkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opsporingsmetoder • Forvaltning/regulering • Renseteknologier <p>Rapportering af afprøvnings fra hver lokalitet</p>
6 måneder	<p>Aktivitet 6: Projekthjemmeside og dansk/svensk videntcenter om spildevandskilder</p> <p><i>Projekthjemmeside:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • I projektforløbet er der behov for intern kommunikation omkring projektets gang. Der etableres Interreg-projekthjemmeside på Lynettefællesskabets server (der henvises til Interreg-projektets side fra videntcentrets hjemmeside og omvendt). Projekthjemmesiden informerer om arbejdsgrupper, møder, seminarer m.m. <p><i>Hjemmeside med videntcenter:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opbygning af dansk/svensk videntcenter (hjemmeside) om spildevand med fokus på miljø- og sundhedsskadelige stoffer på Lynettefællesskabets hjemmeside. Der udarbejdes både dansk og svensk version af videntcentrets tekster. Videntcentret vil blive det sted, hvor Øresunds-institutionernes spildevandsmedarbejdere henter konkret viden til deres daglige arbejde med identifikation, begrænsning og regulering af miljø- og sundhedsskadelige stoffer. På videntcentrets hjemmeside vil det være muligt at søge fuld tekst i alle databasens rapporter, tilladelser, kampagnemateriale m.m. Projektets partnere instrueres til selv at kunne oploade dokumenter til videntcentrets hjemmeside. <p>Partnere uploader alle deres relevante dokumenter til videntcentrets hjemmeside (dvs. eksempeltilladelser, målerapporter m.m.).</p> <p>Lynettefællesskabet viderefører videntcentret efter projektafslutning</p>	<p>Projekthjemmeside, som sikrer en effektiv kommunikation mellem projektets partnere i projektforløbet.</p> <p>Opbygning af et videntcenter, som bliver det sted, institutionerne i Øresundsregionen vil søge information om forvaltning af spildevandskilder til udledning af miljø- og sundhedsskadelige stoffer.</p> <p>Dvs. opbygning af et videntcenter, som medarbejdere i miljøforvaltninger i hele Øresundsregionen, vil bruge som et dagligt værktøj til deres sagsbehandling</p>	<p>Én projekthjemmeside.</p> <p>Én dansk/svensk hjemmeside med videntcenter om miljøforvaltning af spildevandskilder.</p> <p>Svensk/dansk miljøordliste til videntcentret.</p> <p>Antal uploadede dokumenter til videntcentret fra hver partner.</p> <p>Antal hits på videntcentrets hjemmeside</p>

Tidsperiode	Aktivitet	Förväntat resultat	Måttenhet
4 måneder	<p>Aktivitet 7: Projektrapporter og håndbog</p> <p><i>Projektrapporter</i> Der udarbejdes en rapport for hver af de tre arbejdsgrupper. Rapporterne beskriver de gennemførte aktiviteter, opsummerer arbejdsgruppens erfaringer og evaluerer forløbet af aktiviteterne. Projektets delrapporter uploades på videncentrets hjemmeside og bliver dermed søgbare og let tilgængelige for alle interessenter. På samme måde bliver alle projektets øvrige resultater i form af dokumenter (målerapporter, tilsynsrapporter m.m.) uploadet på videncentrets hjemmeside.</p> <p><i>Håndbog til identifikation af kilder</i> I Aktivitet 2 udarbejdes en statusopgørelse for viden om identifikation/sporing af kilderne til de miljø- og sundhedsskadelige stoffer, som er i projektets fokus. Denne opgørelse af kilder udvides løbende i takt med erfaringsopbygningen i projektet. Afslutningsvis rapporteres dette som et samlet værktøj, der kan anvendes til at identificere kilderne til de miljø- og sundhedsskadelige stoffer, som projektet har omhandlet. Dvs. et oversigtsværktøj som kommuner og renseanlæg fremover kan anvende i praksis til at identificere kilder til udledning af miljø- og sundhedsskadelige stoffer.</p> <p><i>Materiale til formidling af projekresultater</i> Udarbejdelse af udgivelser (artikler, foldere m.m.) om projektets afprøvninger og samlede resultater</p>	<p>Projektrapporter, som opsummerer de tre arbejdsgruppers metodeudvikling, praktiske erfaringer fra afprøvninger samt evalueringer.</p> <p>Håndbog, som opsamler projektets samlede viden og erfaringer på en form, så de bliver let tilgængelige og brugbare fremover.</p> <p>Materiale, som formidler projektets resultater</p>	<p>Tre projektrapporter.</p> <p>Håndbog til identifikation og regulering af kilder til udledning af miljø- og sundhedsskadelige stoffer.</p> <p>Antal formidlingsudgivelser</p>

Målgrupp

Projektets målgruppe er:

- Kommunerne i Øresundsregionen, som afleder spildevand til Øresund via kloak og offentlige renseanlæg. Dette omfatter i høj grad også kommuner, som ikke har kyststrækning til Øresund.

Sekundært er projektets målgruppe:

- Øresundsregionens virksomheder/institutioner. Via det planlagte videntcenter vil regionens virksomheder og institutioner let kunne få overblik over myndighedspraksis og -krav til spildevandsudledninger af miljø- og sundhedsskadelige stoffer
- Øvrige danske og svenske kommuner, som også vil få tilgang til og vil kunne anvende erfaringerne fra projektet
- De danske og svenske nationale myndigheder, der kan bruge projektets resultater som led i at sikre opfyldelse af EU VRD's krav til tiltag (foranstaltninger) overfor prioriterede stoffer

Förväntade resultat

De forventede effekter af projektet er følgende:

- Projektet vil give et væsentligt bidrag til, at myndighedspraksis på spildevandsområdet i Øresundsregionen vil blive styrket på et fælles grundlag. Også kommuner i "anden række" i forhold til kyststrækningen, som udleder spildevand til Øresund via kloak, vil gennem projektet blive gjort opmærksomme på de konsekvenser, som tilledning til kloak kan have for vandmiljøet i Øresund, en god slamkvalitet hos regionens renseanlæg og et bedre arbejdsmiljø for kloakarbejdere og medarbejdere på renseanlæggene
- En styrket myndighedspraksis vil medvirke til at sikre en god vandkvalitet i Øresund
- Projektet vil bidrage til, at Øresundsregionen kan komme til at opfylde kravene i EU's VRD om tiltag og reduktionsplaner overfor miljø- og sundhedsskadelige stoffer

De forventede projektræsultater er følgende:

- Status for lovgivningsmæssige rammer og administrativ praksis i Øresundsregionen
- Status for kildeorienterede aktiviteter i Øresundsregionen
- Netværk mellem miljøsagsbehandlere i kommunerne, som arbejder med spildevandsregulering
- Tre seminarer og løbende afholdelse af arbejdsgruppemøder i de tre arbejdsgrupper
- Praktisk afprøvning af fremgangsmåder og metoder hos projektets deltagere
- Systematisering og oversigt over kommunernes erfaringer med identifikation og regulering af forureningskilder
- Opbygning af projekthjemmeside
- Opbygning af dansk/svensk virtuelt videntcenter om miljøforvaltning af spildevandskilder
- Opbygning af institutionaliseret samarbejde mellem de offentlige institutioner i regionen – centreret omkring hjemmesiden med videntcentret
- Tre projektrapporter – én fra hver arbejdsgruppe
- Håndbog til kommunerne

Gränsregional betydelse

De danske og svenske kommuner har forskellig erfaring og viden omkring miljø- og sundhedsskadelige stoffer. Det gælder både kendskab til kilder til miljø- og sundhedsskadelige stoffer, metoder til opsporing af kilder samt myndighedsværktøjer og -virkemidler. Ved at koble de danske og svenske erfaringer og gennemføre fælles udviklingsaktiviteter med udnyttelse af fælles viden og faciliteter vil der kunne opnås en stor fælles videnopbygning, som kun vanskeligt kan opnås ved udelukkende at samarbejde nationalt.

Den administrative praksis for regulering af spildevandskilder i Øresundsregionen er også forskellig internt mellem kommunerne i henholdsvis Danmark og Sverige – og i særdeleshed forskellig på tværs af Øresund. Projektet vil bidrage til at styrke denne praksis på et fælles grundlag til gavn for virksomheder/institutioner, som udleder spildevand, der vil opleve en mere ensartet sagsbehandling.

Det planlagte tværnationale videntcenter for spildevand vil udgøre en institutionalisering af kommunernes samarbejde på dette område i regionen. Kommunerne vil i fremtiden, når de f.eks. skal udarbejde en ny tilladelse til en virksomhed, kunne finde eksempler på tilladelser indenfor den pågældende branche på videntcentrets hjemmeside. På samme måde vil en kommune, som skal identificere kilder til et miljø- og sundhedsskadeligt stof eller gennemføre en kampagne, kunne finde inspiration og metoder på hjemmesiden. Hjemmesiden med videntcentret kan således blive omdrejningspunktet for regionens myndighedsarbejde på spildevandsområdet.

Den fælles opnåede viden og styrkede myndighedspraksis vil blive til gavn for hele regionens danske og svenske kommuner – og til gavn for miljøtilstanden i Øresund samt arbejdsmiljøet for kloakarbejdere og medarbejdere på regionens renseanlæg.

Projektet vil endvidere bidrage til, at regionen kan leve op til EU's VRD og dermed befæste sin position som en region med en høj miljøprofil.

Koppling til andra projekt

På dansk side koordineres projektet med de eksisterende tværkommunale aktiviteter i Lynettefællesskabets Miljøgruppe (jf. ovenstående beskrivelse i Baggrund). Herunder bygges videre på erfaringerne fra Lynettefællesskabs-kommunernes videntcenter for spildevand.

På både dansk og svensk side supplerer og styrker projektet det eksisterende Øresundsvandsamarbejde (ØSV), som fokuserer på miljøtilstanden i Øresund. Nærværende projekt (og Lynettefællesskabets Miljøgruppe) fokuserer på at identificere spildevandskilderne og mulighederne for at regu-

lere og dermed forebygge og reducere de problematiske udledninger. Dvs. at ØSV konstaterer effekter i Øresund og dette projekt sigter på at reducere udledningerne ved kilderne. Lynettefællesskabets Miljøgruppe og ØSV har primo 2005 aftalt, at man informerer gensidigt om henholdsvis kilder og miljøtilstand. Samarbejdet vil blive udbygget og styrket via dette projekt.

Projektet vil endvidere blive koordineret med MiljøVis i Øresundsregionen-projektet. I dette projekt er der opbygget et netværk af miljømedarbejdere fra danske og svenske kommuner fra regionen. Hvidovre og Gladsaxe kommuner er også aktive i dette projekt, hvormed koordination og samarbejde kan sikres. Dette netværk vil bidrage til opbygningen af det planlagte netværk i nærværende projekt for kommunale medarbejdere, som arbejder med spildevandsregulering.

Projektet supplerer også projektet: "Kundskabsopbyggnad och spridning av resursnåla vattenvård-såtgärder för att minska effekter av övergödningen". Projektet omhandler metoder til at mindske udledningen af kvælstof og fosfor til Øresund. Dette drejer sig f.eks. om etablering af våde enge og rodzoneanlæg, hvor man søger at optimere og videreudvikle naturens egne biologiske processer til at mindske udledningen af næringsstofferne fra primært landbruget. Projektet omhandler ikke miljø- og sundhedsskadelige stoffer.

Ansøgerne af dette projekt er bekendt med, at der indsendes en projektansøgning omkring optimering af styring af renseanlæg og dets processer til ansøgningsfristen den 15. december 2005. Projektet omhandler optimering af renseanlæggenes processer (såsom forbedret rejektivandsbehandling). Projektet omhandler ikke problemstillingerne omkring miljø- og sundhedsskadelige stoffer samt miljøforvaltning af kilderne, som nærværende projekt omhandler. Der er således ingen overlap mellem de to projekter. Malmö Stad og Lynettefællesskabet I/S er også medansøgere på projektet om optimering af renseanlæg. Malmö Stad deltager i ansøgningen med de driftsfolk fra Sjölanda Rensningsverk, som beskæftiger sig med driften af renseanlægget og rejektivandsproblematikken på anlægget. Lynettefællesskabet I/S deltager med optimering af Renseanlæg Damhusåens kapacitet og processer.

Spridning af resultat

Projektets resultater vil primært blive formidlet på den planlagte hjemmeside med videncentret. Her vil alle rapporter, etc. være tilgængelige til download.

Herudover vil projektresultaterne blive spredt til de enkelte sagsbehandlere i kommunerne, som arbejder med spildevand, via det etablerede netværk. Sagsbehandlerne vil endvidere få kendskab til projektet via de tre planlagte seminarer.

Endelig vil projektresultaterne blive præsenteret på en international konference. I denne forbindelse vil der blive udarbejdet pressemeddelelse, brochurer og artikler.

Håndbogen samt projektrapporterne, der udarbejdes indenfor projektet, forventes også i sig selv at få en stor effekt for den praktiske spredning af resultaterne i de enkelte kommuner.

Planer för fortsatt samarbete

Hjemmesiden med videncentret og det opbyggede netværk mellem sagsbehandlerne i regionen vil sikre, at samarbejdet kan fortsætte efter projektafslutning. Formålet med videncentret er, at det skal være det sted, hvor regionens medarbejdere henter den konkrete information, som de skal bruge til spildevandsreguleringen. De danske og svenske kommuner vil løbende kunne uploade eksempler på tilladelser, målerapporter, kampagner, etc. på hjemmesiden. Lynettefællesskabet I/S har forpligtet sig til at drive videncentret videre efter projektafslutning. Dette medfører, at hjemmesiden vil være "levende" fremover og ikke bliver forældet.